

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն Օրհնեց Սրբալոյս Միւռոնը

Սեպտեմբերի 28-ը նշանակալից օր էր Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու եւ աշխարհասփիւռ հայ ժողովրդի կեանքում, քանզի Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում տեղի ունեցաւ 21-րդ դարի երկրորդ Միւռոնօրհնէքը:

Վարագայ Ս. Խաչի տօնի առաւօտեան, հանդիսապետութեամբ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Մայրազոյն Պատրիարք եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի եւ ներկայութեամբ Կոստանդնուպոլսի Տիեզերական Պատրիարք Նորին Ամենաարքային Բարթողիմէոս Ա-ի եւ Միւռոնօրհնութեան առիթով Ս. Էջմիածին ժամանած բեմակալ առաջնորդների, ազգային բարերարների, բոլոր եկեղեցիների ներկայացուցիչների, ուխտաւոր քաղմահազար հայորդիների, հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցուեց Միածնաէջ Մայր Տաճարում: Պատարագիչն էր Յունաստանի հայոց բեմի առաջնորդ Տ. Ոսկան Արքեպս. Գալփախանը: Յընթացս Ս. Պատարագի Սրբազան Հայրը յաւուր պատշանի քարոզ խօսեց:

Ս. Պատարագի աւարտին Միւռոնի կաթսայի առջեւ կատարուեց ձիթաւորի օրհնութեան վերջին աղօթքը, որից յետոյ Մայր Տաճարի զանգերի ղողանջների, ինչպէս նաեւ սաղմոսների եւ շարականների երգեցողութեան ներքոյ Սրբալոյս Միւռոնի կաթսան տեղա-

փոխուեց Ս. Տրդատի քաց խորան:

Երեկոյեան ժամը 17.00-ին, Մայր Աթոռի Ս. Տրդատի քաց խորանում, տեղի ունեցաւ Միւռոնօրհնութեան նուիրական արարողութիւնը: «Հրաշափառի» երգեցողութեան եւ Մայր Տաճարի զանգերի աւետարեք ղողանջների, հազարաւոր հաւատացեալների քաղմութեան ծափողջիւնների ներքոյ Հայրապետական շքեղաշուք թափօրը՝ խաչվառների եւ խաչերի առաջնորդութեամբ Մայր Տաճարից շարժուեց դէպի քաց խորան: Հայրապետական ամպհովանու ներքոյ Հայոց Հայրապետի հետ քայլում էին ՀՀ նախագահ Տիար Սերժ Սարգսեանը եւ Նորին Ամենաարքային Բարթողիմէոս Ա Կոստանդնուպոլսի Տիեզերական Պատրիարքը: Վեհափառ Հայրապետի ընթերականներն էին Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնից՝ Տ. Օշական Արք. Զոյռլեանը եւ Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքութեան լուսարարապետ Տ. Նուրհան Արք. Մանուկեանը: Հայրապետական թափօրի մէջ Միւռոնօրհնութեան արարողութեան ժամանակ գործածուող սրբազան մասունքները, սրբութիւնները եւ Միւռոնի նիւթերը կրում էին Կոստանդնուպոլսի Հայոց Պատրիարքութեան ներկայացուցիչ Տ. Շահան Արք. Սվանեանը, Ֆրանսիայի հայոց բեմի առաջնորդ Տ. Նորվան Արք. Զաքարեա-

նր, Իրաֆի հայոց բեմի առաջնորդ՝ Տ. Աւագ Արք. Ասատուրեանը, Բրազիլիայի հայոց բեմի առաջնորդ՝ Տ. Տաթև Արք. Ղարիպեանը, Արցախի հայոց բեմի առաջնորդ՝ Տ. Պարգեւ Արք. Մարտիրոսեանը, ԱՄՆ Արեւելեան հայոց բեմի առաջնորդ՝ Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեանը, ԱՄՆ Արեւմտեան հայոց բեմի առաջնորդ՝ Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանը, Գերմանիայի հայոց բեմի առաջնորդ՝ Տ. Գարեգին Արք. Բեհչեանը, Արարատեան հայրապետական բեմի առաջնորդական փոխանորդ՝ Տ. Նաւասարդ Արք. Կնոյեանը, Նոր Նախիջեւանի եւ Ռուսաստանի հայոց բեմի առաջնորդ՝ Տ. Եգրաս Եպս. Ներսիսեանը եւ Դամասկոսի հայոց բեմի առաջնորդ՝ Տ. Արմաշ Եպս. Նալբանդեանը: Հայրապետական թափօրով տարուող հայոց եկեղեցու նուիրական սրբութիւններից էին Աստուածամուխ Ս. Գեղարդը, Կենաց Խաչը՝ Տիրոջ խաչափայտի մասունքով, եւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի Աջը: Նորին Սրբութեանը բաց խորանում սպասաւորում էին Մայր Աթոռի լուսարարապետ՝ Տ. Արարատ Եպս. Գալթագենեանը, Մայր Աթոռի դիւանապետ՝ Տ. Արշակ Եպս. Խաչատրեանը եւ Երեւանի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր եկեղեցու հոգեւոր տեսուչ՝ Տ. Անուշաւան Եպս. Ժամկոչեանը:

Ս. Տրդատի բաց խորանում Միւռնօրհնէքը սկսուեց միասնական «Տէրունական աղօթքով»: Սրբազան Հայրերն ընթերցեցին հատուածներ Հին եւ Նոր Կտակարաններից, ինչպէս նաեւ աղօթքներ՝ նուիրուած Ս. Միւռնին: Նորին Սրբութիւնը նախ Միւռնի կաթսայի մէջ լցրեց 40-ից աւել ծաղիկներից պատրաստուած հիւթը, ապա բալասանը: Քուվէյթում եւ Արարական Միացեալ էմիրութիւններում կաթողիկոսական փոխանորդ Տ. Կորին

Արք. Պապեանը, ի նշան հայոց եկեղեցու միասնականութեան, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին փոխանցեց Անթիլիասում օրհնուած նոր Միւռնը: Սրբազան Աւանդութեան համաձայն՝ Ամենայն Հայոց Հայրապետը նոր միւռնին խառնեց նաեւ հինը՝ Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի ձեռքով օրհնուած սրբալոյս Միւռնի գօրութիւնը փոխանցելով նորին:

Ապա Վեհափառ Հայրապետը նոր Միւռնը տեառնագրեց եւ օրհնեց Կենաց Խաչով, Աստուածամուխ Ս. Գեղարդով եւ Հայոց հաւատքի Հայր Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի Աջով:

Սրբազան արարողութեան ընթացքում Նորին Սրբութիւնն իր Հայրապետական պատգամն ուղղեց համայն հայութեանը՝ անդրադառնալով մեր ժողովրդի եւ եկեղեցու կեանքում Ս. Միւռնի խորհրդին եւ նշանակութեանը:

«... Աստուծոյ բարերար Կամօով սուրբ եւ սրբարար է միւռնը: Լուսանիւթ, անուշաբոյր միւռնով սրբուած են եկեղեցիները, դառնում՝ Աստծոյ տուն: Միւռնով օծուելով՝ եկեղեցականները կոչւում են Տիրոջ Սուրբ Սեղանի սպասաւորութեան: Շնորհակիւր եւ շնորհաբաշխ միւռնով մկրտութեան աւագանից ծնւում ենք որպէս Աստծոյ սեփական ժողովուրդ, որպէս Հայ Առաքելական Սուրբ եկեղեցի: Սուրբ միւռնի դրոշմով ճանաչում, ապրում, զգում եւ պահպանում ենք մեր հայ եւ քրիստոնեայ ինքնութիւնը, մեր ազգային ամրողջականութիւնը: Միւռնադրոշմ յաղթել ենք վասն հաւատի եւ վասն հայրենաց կենաց եւ մահու մեր բոլոր պատերազմները, մեր գոյութեան եւ լինելութեան բոլոր մարտերը: Միւռնի գօրութեամբ ու լոյսով միաւորել եւ միաւորում ենք մեր

անցնալը, ներկան եւ մեր զաւակների ապագան:

Միւռոնօրհնութիւնը, սիրելի հայորդիներ, կոչ է եւ հրաւեր ազգիս՝ մնալու սրբութեան շնորհի մէջ, մերժելու չարն ու չարի գործերը եւ մեր կեանքում անստուեր պահպանելու Տիրոջ Աւետարանի լոյսը: Միւռոնօրհնութիւնը պատգամ է ապրելու Քրիստոսով, ընթանալու Քրիստոսի հետ, քանգի սուրբ միւռոնով ի Քրիստոս մկրտուած Քրիստոսով հանդերձաւորութեցինք (հմմտ.՝ Գաղ. Գ 27): Տիրոջ հետ, տէրունապարզեւ սիրով միայն պիտի գերակայեն մեր կեանքում բարութիւնն ու արդարութիւնը, մեր սրտերի մէջ անսասան ու անրիժ պիտի մնայ մեր հայրերի սուրբ հաւատքը եւ մեր ուղին լինի քաղմարդին ու քարեյոյս:

Այսօր մենք՝ Հայրապետ հայոց, քաջալեր ենք ու լաւատես, լի՝ ապագայի յոյսերով, քանգի Հայաստան եւ Արցախ մեր հայրենի աշխարհում, վերագարքօնք ապրող մեր եկեղեցու մէջ, մեր անկախ պետական կեանքում, բայց մանաւանդ մեր ժողովրդի առողջ ներաշխարհում մենք զգում եւ տեսնում ենք արթնացող եւ հասունացող կամքն ու պահանջը մաքրելու, սրբելու, արդար հասարակութիւն եւ պետութիւն կառուցելու: Տեսնում ենք կամքն ու պահանջը ամոքելու ազգային վերքերը, յաղթահարելու եկեղեցական մեր կեանքի դժուարութիւնները, ժամանակի բերած քաժանումներն ու տարակարծութիւնները, որպէսզի հայոց անդաստանում միշտ եւ առյաւէտ լինենք մէկ եւ միասնական՝ մէկ ազգ, մէկ հաւատք, մեկ եկեղեցի՝ միասնական Հայրենիքով եւ միակամ ու միախորհուրդ ընթանալով դէպի նոր ձեռքբերումներ, մեր արդար իղձերի ու արժանի նպատակների իրագործման Աստու-

ծոյ կողմից նախախնամուած քարի հանգրուաններ:

Ժողովուրդ հայոց, ժողովուրդ շնորհընկալ եւ յաղթական, որ դարեղար ապրածդ կեանքով, սխրալի վկայութիւններով հաւատարիմ ես Ս. Էջմիածնով Աստծոյ հետ հաստատած ուխտիդ, հաւապագ նորոգուիր հաւատով, պայծառացիր եկեղեցաշէն եւ հայրենաճուէր գործոց արդար ու քարի արգասիքներով, որ Աստծոյ օրհնութեան ներքոյ յաւերժ անսասան մնայ Քրիստոսապասկ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինը, միշտ ապրի ազատ ու ինքնիշխան, Արարատով յաւերժ թագադրեալ մեր հայրենիքը, եւ հայ կեանքը լոյսով նայի գալիքին», - նշեց Նորին Սրբութիւնը:

Իր ոգեշունչ պատգամում Նորին Սրբութիւնն ողջունեց ներկայութիւնը ՀՀ նախագահ Տիար Սերժ Սարգսեանի, Լեւոնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան նախագահ Տիար Բակո Սահակեանի եւ հայոց պետական աւագանու: Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը նաեւ իր եղբայրական ողջոյնները յղեց Հայ եկեղեցու Նուիրապետական Աթոռների Գահակալներին՝ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին, Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարք՝ Ամենապատիւ Տ. Թորգոմ Արք. Մանուկեանին եւ Կոստանդնուպոլսի Հայոց Պատրիարք՝ Ամենապատիւ Տ. Մեսրոպ Արք. Մուրաֆեանին՝ հայցելով իրենց կեանքին Տիրոջ օրհնութիւնն ու զօրակցութիւնը:

Վերջում Հայոց Հայրապետը շնորհակալութիւն յայտնեց քոյր եկեղեցիների, էկումենիկ եւ միջազգային կազմակերպութիւնների ներկայացուցիչներին, որ իր հրաւերին ընդառաջ՝ Ս. Էջմիածին են ժամանել՝ մասնակցելու Հայոց եկեղեցու Միւռոնօրհնութեան նուիրական արարողութեանը՝ իրենց

զօրակցութիւնն ու եղբայրական սէրը արտայայտելով Հայ Առաքելական Եկեղեցու հանդէպ: Ապա Նորին Սրբութիւնը Ս. Խորան հրաւիրեց Կոստանդնուպոլսի Տիեզերական Պատրիարքին: Ամենայն Հայոց Հայրապետը եւ Նորին Ամենապրութիւնը ներկաներին օրհնեցին Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի Աջով եւ Ս. Գեղարդով:

Այնուհետեւ Մայր Աթոռի լուսարարապետ՝ Տ. Արարատ Եպս. Գալթազեանը հրաւիրեց Միւռոնօրհնութեան կնիքաւոր, Մայր Աթոռի բարերար Տիար Սարգիս Պէտկեանին՝ համբուրելու Ս. Միւռոնի կաթսան եւ ստանալու Սրբալոյս Միւռոնի օրհնութիւնը:

Արարողութեան աւարտին հայրապետական հանդիսաւոր բափօրը հայրապետական մաղթերգի ներքոյ հաւաքուած հոծ բազմութեան միջով ուղղուեց դէպի Մայր Տաճար:

Միւռոնօրհնութեան սրբազան արարողութեանը նաեւ ներկայ էին ՀՀ վարչապետ Տիգրան Սարգսեանը, Սահմանադրական Դատարանի նախագահ Գագիկ Յարութիւնեանը, կառավարութեան անդամներ, ԱԺ պատգամաւորներ, ազգային բարերարներ, մըշակոյթի եւ գիտութեան գործիչներ եւ բազում ուխտաւոր հայորդիներ: Սրբազան արարողութեանը բոլոր եկեղեցիներ

րից ներկայ էին Օրէնրուրգի եւ Բուզուրսկի Վալենտին միտրոպոլիտը՝ Ռուս Ուղղափառ Եկեղեցուց, Հռոմէական Կաթոլիկ Եկեղեցու պատուիրակութիւնը՝ գլխաւորութեամբ Արեւելեան Եկեղեցիների Քահանայապետական Կոնգրեգացիայի պրեֆեկտ՝ կարդինալ Լեոնարդո Սանդրիի, Բենիամին Եպս. Մենուֆեն՝ Ղպտի Ուղղափառ Եկեղեցուց, Եւստաքիոս Մաթա Ռոհամ միտրոպոլիտը, Ասորի Ուղղափառ Եկեղեցուց, Հնդիկ Մալանկարա Եկեղեցու պատուիրակութիւնը՝ գլխաւորութեամբ Թոմաս Աթանասիոս միտրոպոլիտի, Գերասիմ միտրոպոլիտը Վրաց Ուղղափառ Եկեղեցուց, Անգլիկան Եկեղեցուց՝ Ջեռֆրի Եպս. Ռաուէլը, ինչպէս նաեւ ներկայացուցիչներ Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդից, «Կրօններն աշխարհում խաղաղութեան համար» կազմակերպութիւնից, Զմամոյի Կաթոլիկ Հայոց Պատրիարքութեան ներկայացուցիչ՝ Տ. Վարդան Եպս. Աշխարեանը եւ Միսիթարեան Միաբանութեան վանահայր՝ Հայր Եղիա Քիլաղպեանը:

Մինչեւ ուշ երեկոյ աշխարհի չորս ծագերից ժամանած բազում ուխտաւոր հայորդիներ շարունակ այցելում էին Մայր Աթոռ՝ հպուելու Ս. Միւռոնի կաթսային եւ ստանալու նոր Միւռոնի օրհնութիւնը:

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ Ս. ԷԶՄԻԱՄԻՆ